

SOFIE VAN DEN ENK & EVA MUNNIK

SOFIE VAN DEN ENK & EVA MUNNIK
BIJ BOEKERIJ:

DE MELKFABRIEK
DE SCHOOLFABRIEK

DE SCHOOLFABRIEK

VAN LUIZENMOEDER TOT VOORLEESVADER EN
ALLES WAT JE VERDER MOET WETEN ALS JE KIND
(VOOR HET EERST) NAAR SCHOOL GAAT

INHOUD

ISBN 978-90-225-8247-3
ISBN 978-94-0231-016-0 (e-book)
NUR 400

Omslagontwerp: Pinta Grafische Producties
Vormgeving binnenwerk: Diewertje van Wering
Omslagbeeld & fotografie binnenwerk ©: Frank Ruiten
Foto's Edukans ©: Jacco van Laar
Illustraties ©: Mieske Klomp

© 2018 Sofie van den Enk, Eva Munnik en Meulenhoff Boekery bv, Amsterdam

Dit boek is geschreven ter informatie en bevat ervaringen van ouders, meningen van deskundigen, en representatieve gemiddelden van onderzoeksuitkomsten. De auteurs en de uitgever wijzen elke aansprakelijkheid af voor individuele toepassingen van in dit boek beschreven methoden of adviezen. Raadpleeg bij (medische) problemen altijd persoonlijk een arts of deskundigen.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VOORWOORD	007
HELDEN VAN DE SCHOOLFABRIEK	010
1. HELP ONS, MARIA MONTESSORI! • Hoe vind je de juiste school?	012
JANDINO ASPORAAT	032
2 PEUTER-PREP • Je kind (en jezelf) voorbereiden op school	038
3 VIER! • De eerste tijd op school	052
AAF BRANDT CORSTIUS	072
4 MAMA VAN MAGNUS, VEEG JE MIJN BILLEN EVEN AF? • Help! Je kind heeft een sociaal leven	078
#EERSTE SCHOOLFIE'S	102
5 DE BRAAFSTE OUDER VAN DE KLAS • Jouw nieuwe leven als basisschoolvader/moeder	104
RUUD DE WILD	134
6 ODE AAN DE JUF EN MEESTER • En wat vinden zij er nou écht van?	138
7 MIJN KIND IS HEEL BIJZONDER • Maar echt	164
BRACHA VAN DOESBURGH	192
8 FEEST • Van speurtocht tot speelparadijs	198
PRINSES LAURENTIEN	218
9 YES, IK GA NAAR GROEP ! Kinderhoofdstuk	226
BASISSCHOOLVOCABULAIRE	248
DANKWOORD	252

VOORWOORD

Wat ben je al een eind gekomen. Je kwam erachter dat je een kind verwachtte, dat je een meisje kreeg. Of een zoon. Op de een of andere manier is die ter wereld gekomen, maandenlang stond je 's nachts op. Hij rolde voor het eerst om, leerde lopen en praten. En na al die mijlpalen komt nu de grootste stap sinds de geboorte: je kind gaat naar school.

Vanaf de vierde verjaardag (ongeveer) gaat er een nieuwe wereld open; niet alleen voor je kind maar ook voor jou. Je kunt eindelijk meepraten over de herkenbaarheid van *De luizenmoeder*, komt erachter wat een plasketting is en de termen b/t/n/vso, arrangement, 18'er en continurooster hebben voor jou geen geheimen meer. Vanaf het moment dat je de drempel overstapt bij de kleuterjuf (oké, er zijn ook meesters, maar – optimistische schatting – 86 procent van de leraren in het basisonderwijs is nu eenmaal vrouw*) ben je zelf ook weer even kind. Tenminste, als je het puntenslijpparaat ziet staan en je je afvraagt wat er gebeurt als je daar je vinger in steekt – dan is het kind in jezelf nog niet helemaal uitgespeeld (en dat is een goed teken, vertel ik mezelf altijd).

Eva Munnik en ik schreven eerder samen *De melkfabriek*, dat ging over waarom borstvoeding te gek is, maar ook waarom je je niet schuldig hoeft te voelen als het niet lukt. Die ongedwongen 'handleiding' met heel veel ervaringen van andere ouders en deskundigen die je verder helpen op een niet-pushy manier, die past bij het ouderschap van nu, heeft zijn weerklank gevonden. En terwijl wij onze wegen als moeders vervolgden, diende dit vervolghema zich heel natuurlijk aan: het basisschoolleven. De plek waar alle kinderen van groep 1 tot en met 8 zich ontplooiën van amper zindelijke wezens tot (bijna-)pubers, gaat de komende jaren van je leven kleuren. Natuurlijk wilde ik soepel mijn weg vinden in die biotoop van jongens, meiden, juffen, meesters, hulpouders, bevo-juffen, schooldirecteuren, 18'ers, Pieten (al dan niet met roetvegen) en conciërges, maar toen ik me erin bevond voelde het als een blinde kamikazegreep. Iedereen weet waar hij heen moet, in welke bak het tienuurtje gaat, hoe je een speelafpraakje hosselt voor je kleuter en hoe lang je mag zwaaien voor het raam.

*Bron: Stamos.

Net als bij *De melkfabriek* geldt hier ook: iedereen doet dat op z'n eigen manier. Maar het lezen over anderen kan je eigen blunders een beetje relativeren, van de tips van juffen leer je hoe de basisschooltijd vanaf de 'andere kant' ervaren wordt, en door de best practices van traktatienazi's kun je soms best een hoop leren (namelijk dat die ook gewoon heel onzeker zijn). Kortom, we hopen weer een grappig en herkenbaar boek geschreven te hebben waarmee je je kunt verheugen op je tweede schoolcarrière. Ik dacht van tevoren heel even aan school als een black box. Naïef natuurlijk, maar toch. Je brengt je kind erheen en een paar jaar later kan-ie van alles en daar heb jij als ouder niet zo veel aan hoeven doen, daar zijn juffen en meesters voor. Maar je hebt als ouder wel degelijk een grote rol, je kunt je er van tevoren alleen niet zo veel bij voorstellen. Je moet er ook harder voor vechten om hem te pakken; want alleen op het schoolplein staan betekent niet dat je ook weet wat er binnen gebeurt. De balans vinden tussen betrokken zijn maar niet bemoeizuchtig; nieuwsgierig zonder een kruisverhoor af te nemen en attent maar niet slijmerig; dat is de kunst van het goede basisschoolouderschap. Eh, succes!

'De plek waar alle kinderen van groep 1 tot en met 8 zich ontplooiën van amper zindelijke wezens tot (bijna-)pubers, gaat de komende jaren van je leven kleuren.'

HELDEN

VAN DE SCHOOLFABRIEK

MARIËLLE BECKERS

Mariëlle is orthopedagoog en eigenaar van een advies- en begeleidingspraktijk voor kinderen, Buro Bloei in Amsterdam. Ze is moeder van zeven kinderen (ja, echt waar). buro-bloei.nl

SONJA BORGSTEEDE

Sonja is ontwikkelingspsycholoog en werkt sinds vijf jaar – samen met Mariëlle Beckers – in haar eigen advies- en begeleidingspraktijk voor kinderen, Buro Bloei in Amsterdam. Ze woont samen en heeft twee (stief)kinderen. buro-bloei.nl

EVA BRONSVELD

Eva is pedagoog en auteur van onder andere *Temperamentvolle kinderen* en de *Opvoedkalender*. Ze schrijft columns voor verschillende bladen en geeft lezingen en workshops aan ouders en professionals. Als moeder van Sofie, Mees en Lise is ze ook ervaringsdeskundige. evabronsveld.nl

JUF DEBBIE

Debbie werkt al twintig jaar met veel passie en plezier in het onderwijs. Momenteel is ze kleuterjuf in een groep 1/2 op basisschool Het Vastert in Enschede. Daarnaast is ze getrouwd met Jan en moeder van Nina van 19 en Hidde van 17.

JUF EVA

Juf Eva is 32 jaar en negen jaar leerkracht op een basisschool in Utrecht. Ze houdt van reizen. Op school geniet zij van de kinderen die op hun eigen manier zichzelf en de wereld steeds beter leren kennen.

JUF MAARTJE

Maartje woont samen met haar zoon van 17, dochter van 14, hond, poes en kippen in Amersfoort. Ze is juf op katholieke basisschool de Tafelronde.

JUF MIESKE

Mieske is 42 jaar, werkt twaalf jaar als juf op basisschool De Krullevaar en is daarnaast illustrator. Ze is moeder van drie schoolgaande dochters. mieske.nl

JUF RIANNE

Rianne heeft zich na een loopbaan in de journalistiek laten omscholen tot leraar basisonderwijs. En daar wordt ze heel blij van! Ze werkt op verschillende scholen in Noord-Holland en woont samen met haar man en drie poezen.

ANNET STEGEMAN

Annet heeft een enorme hobby en dat is onderwijs! Ze is eigenaar van onderwijsbureau Blik Vooruit in Utrecht en helpt leerkrachten en schoolteams naar nog meer plezier en bevoegenheid in hun werk. Ze is getrouwd en moeder van drie kinderen, van wie twee op de basisschool. blikvooruit.nu

ELSBETH TEELING

Elsbeth is moeder van Keet en Teun en werkte jarenlang in het bedrijfsleven als trainer en manager. In 2011 gooide ze het roer om en schreef ze het boek *Relax Mama*. Daarna volgden meer boeken en startte ze de Club van Relaxte Moeders. clubvanrelaxtemoeders.nl

SUSANNE VERZUU

Susanne is voedings- en leefstijlcoach. Ze geeft voedingsadvies aan zowel volwassenen als kinderen vanuit haar bedrijf Foodfulness. Ze werkt en woont in Amsterdam en is moeder van twee dochters op de basisschool. foodfulness.nl

MEESTER ROB

Kleutermeester Rob Vink geeft elke dag met heel veel plezier les aan de kleuters op de Van Oldenbarneveltschool in Rotterdam. Rob is getrouwd en heeft een zoon in groep 6. kleutermeesterrob.nl

JUF LINDA

Linda Willemsen zet zich in voor spelonderwijs ontdekken en leren. Ze werkt drie dagen per week in groep 3/4 op een basisschool in Veenendaal. Daarnaast houdt ze zich bezig met auteurswerk en heeft ze de master Special Educational Needs (SEN) tot gedragspecialist afgerond. klasvanjuflinda.nl

01

HELP ONS, MARIA MONTESSORI!

HOE VIND JE DE JUISTE SCHOOL?

ZO GING HET BIJ SOFIE

Gek gemaakt over wachtlijsten en derdekeusscholen, stapte ik met mijn dikke buik de drempel over van de eerste basisschool voor ons nog ongeboren kind. We wisten nog niet eens of het een jongen of een meisje was, ik had nog geen luier verschoond en geen druppel borstvoeding gegeven of ik zat al in de docentenkamer met een kop lauwwarme thee in een plastic beker te luisteren naar een schooldirecteur over kanjertrainingen. We hadden geen idee waar hij het over had. Ook aan de overkant gingen we kijken. De openbare met het Dick Bruna-schoolplein, net wat sprookjesachtiger, maar deze had in tegenstelling tot de katholieke basisschool nooit het predicaat 'excellent' gekregen. Samen met de andere ouders zaten we onwennig in een kring rond de tafel waar normaal gesproken juffen hun zelfgesmeerde boterhammen moesten wegwerken in te korte pauzes.

Alles wat ik over onderwijs wist, behalve dan mijn eigen ervaring als kind, was gebaseerd op nieuwsberichten over stress en werkdruk, volle klassen en mondige ouders. Ik merkte dat ik bijna automatisch in een 'sorry dat ik besta'-modus schoot. Moesten deze veel te zwaar belaste en onderbetaalde mensen ook nog reclame maken voor hun eigen werk om onze ongeboren vrucht op school te krijgen? De andere ouders zaten hier tijdens de rondleiding duidelijk niet mee. Die stelden de ene kritische vraag na de andere. Over dat excellent, bijvoorbeeld. Het bleek erop neer te komen dat een school dat vooral wordt door de 'hoge uitstroom'. Oftewel, bijna iedereen ging naar het vwo. Maar de directeur had toch net gezegd dat ze

'De schoonfamilie in Nieuw Vennep verklaarde ons voor gek dat we ons kind al in hadden geschreven voor een school voordat hij de baarmoeder uit was, maar wij wisten wel beter.'

echt een buurtschool wilden zijn? Als die school in een buurt stond waar iedereen hoogopgeleid was, dan was dat toch niet zo gek? Ineens luisterde ik anders naar dit gesprek. Als klap op de vuurpijl vroeg een van de andere ouders hoe 'wit' de school was. 'Nou ja,' gaf de directeur schoorvoetend toe, 'vrij wit. We selecteren op basis van postcode en hier in de buurt woont nou eenmaal niemand met een andere kleur dan, eh, wit.' En toen keek hij bedenkelijk. Ik vond het om met mijn ogen te rollen, zo gek. Je bent hier toch ook gaan wonen? Als je zo hecht aan diversiteit zijn er echt genoeg mogelijkheden in Utrecht.

We schreven ons kind in op beide scholen. De openbare met het charmante plein en de katholieke, met de excellente resultaten. Dan hadden we in ieder geval plek – hopelijk. De schoonfamilie in Nieuw Vennep verklaarde ons voor gek dat we ons kind al in hadden geschreven voor een school voordat hij de baarmoeder uit was, maar wij wisten wel beter. In de stad moet je er als de kippen bij zijn. Tegen de tijd dat we een beetje zouden weten wat voor iemand ons kind eigenlijk is, zouden we hopelijk ook een gevoel hebben bij wat er bij hem of haar zou passen. Eigenlijk klonk alles prima. Een school, hoe ingewikkeld kan het zijn? Ze hebben diploma's en goede bedoelingen, een keurig plein en een pestprotocol.

What could possibly go wrong?